

TELEGRAFUL ROMAN.

Aprre Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei archiepiesane Sibiu, strada Măcelarilor 45.
Correspondențele sunt a se adresa la
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 45.
Epistolele nefrancate se refușă. — Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori
15 cr. rëndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr.
pentru fie-care publicare.

Resultatul alegerilor.

Este cunoscut acum resultatul alegerilor pentru parlamentul nostru.

Partida guvernamentală a eșit cu o asemenea zdrobitoare majoritate, încât sēmēnă și parlamentul nostru cu țerile orientale, unde fie-care guvern fără sfielă își face majoritatea sa, așa că parlamentele cu drept cuvânt se numesc parlamente ministeriale.

Ministrul Bánffy se vede a fi copiat într-o țotă pe ministrul român Sturdza, care în tōmna anului trecut nici foștilor ministrii conservatori nu le-a mai dat loc în parlamentul țerei, în parlamentul guvernamental.

Asemenea a purces și ministrul nostru president, a folosit țote mijlocele, ca în parlamentul viitoru nici chiar bărbații conducători ai fracțiunilor opoziționale să nu mai aibă loc.

Vorbim din punct de vedere general al partidelor politice, cari nouă românilor deopotrivă nu sunt neamice.

Fala parlamentului unguresc a fost până acuma și ca orator, și ca bărbat de stat contele Apponyi.

Acestui bărbat de stat guvernul la alegerile de acuma i-a pus un contracandidat în persōna ministrului de justiție.

Pentru prima dată s'a pus deci față cu contele Apponyi un contracandidat.

O neînsemnată majoritate a asigurat mandat pentru Apponyi, guvernul însă prin presă a încercat a ataca onestitatea acestui mandat.

În urma acestor uneltiri Apponyi nu a primit mandatul; probabil în țilele aceste va merge între alegătorii sei spre a justifica neprimirea mandatului.

Dintre corifeii partidei independente nu au ajuns la mandat Ugron și Bartha.

Acēsta este starea lucrului.

Diarele opoziționale de o săptămână numai cu alegerile parlamentare se ocupă, și circumstanțial arată abuzurile, cari au asigurat o asemenea falsificare a opiniunii publice.

O mână amică(?) ne trimite dela Arad numărul de Duminecă al țiarului „Arad és Vidéke”, în care se arată abuzurile dela alegerile parlamentare și se propune o medicină radicală.

Au fost comandați la alegeri amplexii publici de stat, și pentru mobilizarea alegătorilor s'au pus în mișcare amplexii dela orașe, dela comitate și din comune.

S'au făcut deosebită precisiune asupra prefectilor, cari stau la dispozițiunea celor mai conștiențioși, cari n'au voit să fi unelte orbe ale guveraului, au tras consecuențele pentru sine și au demisionat.

Cei mai cu trecere bărbați din opozițiune au fost ademeniți să trecă în tabăra guvernului și acei foști opoziționali s'au luptat contra soților lor de odinioară.

Corōna abuzurilor au fost corupțiunea cu bani. A fost adevărat tērg de suflete, încât făcea impresiunea, că suntem în centrul Africeii celei mai întunecate și asistăm la țērgurile cu sclavi.

După acest tablou țiarul din cestiune revine la o propunere a opozițiunii din 1884.

Deputații opoziționali puțini câpi mai sunt, sē-și depună mandatele, ca corōna și lumea sē se îngrozescă de icōna parlamentului actual.

Mâna amică care ne-a trimis acest țiaru ne face observarea: poftiți activitate domnilor activiști.

Da activitate poftim!

Activitate poftim, ca sē vedem încât poftim românii mai are țaria, de a rezista abuzurilor înșirate mai sus.

Tōte aceste abuzuri s'au făcut în cercul Arpașului, și poporul român totuși au dat mandatul de deputat românului Nicolae Șerban, și nu jidănului Krauss.

Românul Șerban a candidat și în cercul Șercaia, și față cu guvernul a rămas în minoritate numai cu câteva voturi. De era el prezent la alegere aici, avē de sigur majoritatea.

Voi m sē ne ținem poporul cu noi, și sē credință și alipirea lui voi m sē avem probe.

Efectul alegerilor magiare — în România. Sub acest titlu „Alkotmány” dela 1 Novembre publică o scrisōre a corespondentului sēu din Bucuressi, care ține a o comunica în estensiune cetitorilor noștri:

Prin alegerile silnice Bánffy a făcut un serviciu fōrte mare — *irredentiștilor români*.

După visita la Bucuressi a regelui Francise Iosif opinia publică română începea sē se împrietenească cu ideea, că relația amicală cu Ungaria trebuie restabilită. Lui Studrza i-a succedat lămurescă despre chestia acestă pe conducătorii partidelor și pe politicii normativi până intrată, că cei din urmă față cu irredentiștii apela la patriotismul acestora, sē pună capēt agitațiilor. Mulți dintre irredentiști erau gata sē urmeze bunul stat, când deodată se răspândi faima, că Bánffy a oprit coferența din Sibiu a românilor ardeleni, a cărei scop a fost stabilirea atitudinii românilor ardeleni sub decursul alegerilor.

La auzul acestei faime, tinerimea universitară română a protestat într-o adunare sgomotoasă în contra opririi alegătorilor rom. dar lui Sturdza i-a succedat să aplice afacerea. El a făcut sē pricēpă politicii români, că pentru acest pas nesocotit al lui Bánffy nu trebuie sē se peară nădejdea, că dōră totuși va pune capēt guvernul magiar apăsării violente a românilor ardeleni și va asculta glasul înțelept și împaciunitor al lui Goluchowsky.

În urma acesteia furtuna ațitată s'a domolit în cātva! Dar domolirea, care s'a manifestat în hotărērea amicală față cu Ungaria

a ligeii culturale române, n'a dăinuit mult. Alegerile magiare, decurse în 28 Octobrie, la cari guvernul magiar a purces într'un chip nedemn unei națiuni civilisate din centrul Europei, și și-a purtat, cum le e datina guvernelor sērbe și bulgare: a plătit, a provocat, a sequestrat pe alegătorii opoziționali și în mai multe locuri a lăsat sē se puste și la aprinderile seversite de partisanii sēi și-a închis ochii, — au trezit opinia publică română ce se domolise, și care ație e convinsă, că până-când guvernul lui Bánffy ne susține, oia pē-apropiere de Ungaria din parte română a devenit imposibilă, pentru că dela un guvern, care lucră cu astfel de mijloce față cu opoziția magiară, nu poți aștepta dreptate față de români.

Ca sē primesc informații din isvor sigur despre efectul alegerilor magiare, ci și asupra cercurilor oficiale române, am cercetat pe un magnat magiar, care se învērte des prin Bucuressi și cu ministru-presidentul român stă în cele mai bune relații.

Magnatul magiar, care nu aparține nici unei partide din dieta Ungariei, și care în țote timpurile pleda pentru împăcarea românilor ardeleni cu *concesi locale*, și dacă asta nu e cu puțință, cel puțin prin o tractare cinstită țice, că acestia trebuie scutiți de terorismul ultraistilor și în chipul acestă influința *elementelor române moderate* asupra poporului român trebuie restabilită. La întrebarea mea, că ce efect au avut alegerile magiare asupra regelui român și asupra lui Sturdza, magnatul a răspuns:

„Bánffy prin o siluire ne mai ațită și-a adunat o majoritate uriașă în parlament.

„Se vede, — îmi țise un român normativ, — că Bánffy invidia laurii bărbaților de stat Sērbi și Bulgari. Din ori-care partid sē alege regele sērbesc pe președintele ministerial, pōte sē scie înainte, că acela va avē o majoritate teribilă în scupcină, unde totdeuna numai cātiva deputați opoziționali ocupă loc *pro forma*; aparțină ministru-președintele Sērbiei ori-cărui partid, majoritatea îi e asigurată, pentru că cel-ce vōțeză cu opoziția e încuiat sēu omorât, aceste sunt argumente ad hominem, în contra că-

FOIȚA.

Documente pentru limbă și istorie.

(Urmare.)

Însē oblicindu-sē prin acest Crăesc Gubernium, că acēstă Prea înaltă Poruncă au venit la uitare, și din aceea neîmplinire s'au urmat, de pentru scăparea Cătănitului, mai vērtoș întrē Norodul de rēnd schimonosirea acēsta s'au fōrte lățit; drept aceea sē poruncește Dumnelor vōstre, ca mai sus pomenita Hotărēre împărătescă în Ținutul Iurisdicții Sale după obiceiul chip sē o publicăluți, și tuturor făcēndu-o cunoscută, la întēmplăruile mai sus arătate sē vē țineți de acēstă Rēnduclă și întru tōte a o împlini sē vē cunōșceți strinsă datorie. Din Crăescul Gubernium Marelui Prințipat al Ardélului.

Cluj, în 22 de țile Decemvrie 1823.

B. Ioan Ioșika mpr.

Ladislau Cediu,
Căntălarus Prov.

Antonius Holaki,
Secretariu.

Înaltăta Kesaro Crăesca și Apostolicēsa Mărire Părintēște s'au milostivit a îngădui, ca sē se facă în Brașov o Șpar-Cassa de obște, după cum sau făcut în cele mai multe Cetăți în țera acēsta și în cele de afară cu urmarea cea mai fericit blagoslovită.

Așa tuturor se făgăduēște prin acēsta poftita prilejuiere, ca banii sēi cāt de puțini, ce va avē, nu numai sē și-i păstreze cu siguranță, și nu numai sē și-i strângă din vreme în vreme pentru cea mai mare lipsă, și sē și-i și mai înmulțescă prin dobândă lor, fără de ai căuta sē aibă grije mai încoło pentru datul înlăuntru al Capitalului sēu, și pentru de a-și scōte dobândă lor.

Drept aceea dacă le este voia Părinților și Crescētorilor de nevēstnici, ca sē și învēțe Copii sēi, sau pe cei ce îi cresc la o păstrare cuminte, dacă le este voia unora ce dau de lucru sau slujbă la lucrări buni, ca sē nu-și cheltuēscă ajutoriul sau simbria sporiului, ci sē și-i păstreze pentru a-și face sculele și unelte meștesugului, sau pentru întēmplări de bōlă, — sau ca slugile și slujnicile sale sē nu-și prăpădescă simbria fără rēnduclă pe nimicuri, ci sē și-i păstreze cu rodire până la vremea căsătoriei sale, — în scurt dacă le este voea unor Iubitori de omeni ca sē ajute la sporiul binelui străin ca și la al seu: așa de acum înainte nu va lipsi prilejul la acēsta, că prea înaltăta Milă Părintēscă și împărătescă au îngăduit și o patrioticēscă unire a bărbaților înțelepți își iau ostenēla și grija acēsta fără al sēu folos, care sē țice Institutul uniei Șpar-Cassa de obște.

Așa toți carii pot sē-și ție înapoi din căștigul strădanii sale, de s'ar silii tinerimea de osebit sē-și strângă banuții cei dăruiti din vreme în vreme întrăcēsta Șpar-Cassa de obște, a căroră deregători ai locului sē află de multe ori zăbovind în sfat aici în Casa unde sē strâng Sutașii Cinstitului Țentumviral

Comunitet, sēi pue înlăuntru ca ori când vor pofti cu sporiul lor sē și-i pōtă scōte érași afară.

La primirea daturilor înlăuntru, cum și la plățirea lor înapoi, s'au rēnduit țiaua, începēnd acum dela 1 Ianuarie 1836, numai Sâmbăta înainte de amēdi dela 9 până la 12 cēsuri.

Cine vor vrea sē știe mai multe despre lucrul acēsta, pōte sē-și cumpere Regulele (Ștaturile) cele în limba nemțescă țipărite cu 4 Crețari arg., ori din Bolta d. Paul M. Weis, sau din Buchhandlungul d. Wilhelm Németh, și de acolo mai pe larg pōte sē înțelēgi. Mai țardiu se vor țipări Ștaturile acelea și românește și ungurește.

Mai pe urmă se face cunoscut de obște, cum că Institutul acēstui Șpar-Cassa, dă afară împrumut banii ce i-se încredințēază, numai cu cinci la sută dobândă pe jumătate de An înainte, însă numai cu zalog de seversită siguranță. Așa cine va vōi sē ia bani de acolo, sē poftescă cu arătă pățenia Institutului, sau la d. Magistratual-Secretairul și Institut Cassirul Fridrich Bemhes, sau la d. Boltașul și Institut-Cassa-Controlor M. P. Weis, și sē se prenumērisască, pentru că cei ce se vor arăta mai din Vreme sē vor socoti mai nainte.

Brașov, în 18 Novembre 1835.

Unirea cei de obște Șpar-Cassa din Brașov.

Ioan de Albrichsfeld,
Senator și Căpetenie.

Ioan Fabrișus,
Secretar și Actuar.

(Va urma.)

rora nu se p^ote lupta. Bánffy după model s^{er}besc 'și-a câștigat majoritate uriașă, dar acesta e victoria lui Pirhus. Absfragend dela faptul, că o astfel de majoritate parlamentară nu p^ote av^e pond moral nici în Ungaria nici în străinătate, până când în fruntea guvernului magiar stă un astfel de politician volnic (bărbat de stat nu-l pot numi), despre apropierea Românilor de Unguri nici vorbă nu p^ote fi. Și în urmă tot Goluchowsky va ajunge în poziție strimtorată, și va fi silit să urmeze exemplul lui Kálnoky, adică să abdică. Însă deorece după votarea cuotei ne va mai fi lipsă de Bánffy, el se va duce, și Goluchowsky va rămâne.

Astfel li se presintă situația, bărbaților români dela guvern. Nu tănușe, că în desvoltarea chestiilor ungare pentru români un singur moment înveselitor există, și acesta e întărirea partidului popular, care e chemat să formeze o zală de împreunare între națiunea magiară și poporul român. D^oră fi va succede națiunei magiare, s^{er}și scutute de pe grumadi absolutismul parlamentar al lui Bánffy-Kossuth. Atunci apoi se vor organiza relații parlamentare mai sănătoase în Budapesta. Națiunea magiară se va convinge, că prin călcarea de lege și prin mijloace nelegale pentru ideea de stat magiar nu va put^e câștiga naționalitățile (!)

Înainte de t^ote față cu poporul român trebuie respectată legea, și acele drepturi ale românilor, cari le asigură pentru ei legea despre naționalități. Er dacă politiciii magiari cred, că legea despre naționalități din 1868 a mers prea departe cu concesile naționaliste, a căror punere în practică ar periclită unitatea statului ungar, atunci s^{er} propună în parlament revisia acestei legi și legea revidată s^{er} o aplică.

Dar a călea legea simplamente, pentru că nu e favorabilă dorințelor șoviniste, e o purcedere absolutistică, și se va r^{es}buna amar, pentru-că în loc de a câștiga naționalitățile în modul acesta pentru ideea de stat, nimic nu le întărește ura în contra ideei de stat magiar, decât vătămarea drepturilor cuprinse în lege.

Intr'un stat de drept faptul acesta nici decât nu ne p^ote surprinde.

Astfel raționază bărbații de stat români și cred, că partidul popular va iniția revisia legii despre naționalități în parlament și va pretinde, ca de drepturile garantate în legea revidată, naționalitățile s^{er} și folosescă.

De present legea simplamente e delaturată, ca și când nici n'ar exista, — o purcedere forțe comodă, dar călcarea de lege în un stat de drept conduce la absolutism și cu acesta nu poți întemeia un stat permanent. Cu silnicii și cu baionete nu e greu s^{er} domnesci. Dar, că unde conduce lucrul acesta, am v^{es}cut-o la Solferino și Sadova.

Étă în scurt — termină magnatul magiar — opinia curții române și a guvernului

român despre Ungaria, și opinia asta o va împărtăși în mare parte fiecare magiar cum-pătat.

Adunarea generală

a Despărțământului IV (Sibiul) al „Asociațiunii transilvane“.

(Urmare și fine.)

Redeschidându-se ședința se pune la ordinea zilei, referada asupra raportului general. Raportorul Dr. P. Șpan, accentuează, că nu p^ote trece cu vederea puținul interes, ba chiar regretabilul indiferentism, ce-l arată publicul — altcum inteligent și binișor situat, din jurul Sibiului față de-o instituțiune culturală, ca și „Asociațiunea“. Propune deci, ca raportul general care constata această tristă situațiune s^{er} se iee spre scire numai cu adausul, ca s^{er} se însărcineze comitetul despărțământului a erua pentru viitorul și cauzele acestui indiferentism și întru cât va fi posibil s^{er} lucre și pentru delaturarea lor, spre a intra și despărțământul al IV. în nobilă emulațiune cu despărțămintele surori.

În adev^{er} este surprinzător, că în comunele ce formeză acest despărțământ și cari au școle, pe cari le ținem între cele mai bune din ț^{er}ă, s^{er} nu se afle un învățător, care s^{er} reflecteze la premiul de 50 cor^one, scris pentru învățătorii, ce se ocupă cu grădinaritul.

Mai dureros însă este s^{er} au di dela omeni fruntași din Reșinari, „V^{es} sfătuim s^{er} nu țineți la noi adunarea despărțământului, căci de astădată, n'ar întâmpina nici minima prevenire recerută la asemenea ocaziuni“. Nimic mai regretabil, decât asemenea simptome îngrijitoare, când e vorba nu de interese particulare, nu de certe politice, ci de ce avem mai scump — de cauza noastră culturală. Acesta nu s^{er} p^ote cu nimic scusa, cu atât mai puțin cu banala frasă „noi așteptăm mai multă activitate“. Când e vorba de cauza noastră culturală, de temelia, pe care voim a ne clădi viitorul, nu-i permis, s^{er} te pui pe punctul de vedere a'l criticării altora, ci — dacă nu ești mulțumit cu ceva, ai s^{er} pui însuși um^{er}ul și s^{er} contribui, ca lucrul s^{er} se îndrepte și se prospereze. Cel ce critică pe t^ota lumea, de regulă însuși nu face nimic.

Dar s^{er} reîntrăm în sala de ședință. Luându-se raportul spre scire cu adausul propus, se aprobă și ra-ciociniul fără specială examinare, conștând din un singur document principal, un libel de depunere dela institutul „Albina“.

Mai îmbucurător a fost raportul

comisiunii pentru incassarea de tacse. Referentul D. Câmp^{er}an constată, că au plătit taca de câte 5 fl. 9 membrii ordinari vechi; că s'au înscris și au s^{er} solvit taca 13 membrii ordinari noi, și anume: Dna Maria Dr. Bologa, soția directorului școlilor de fete a „Asociațiunii“; d^ora Eugenia Iovescu, profes. la școla civilă de fete; d^ora Maria Cioban, profes. la școla civ. de fete; dna Eugenia Moga, prof. la școla civ. de fete; Victoria Joandrea, înv. la școla elem. a „Reuniunii femeilor române“; Maria Câmp^{er}an, soția arhivariului consistorial; Maria Gârbacea, soția manipulantului libr. arhidiocesane; I. Gârbacea, manip. libr. archid.; Petru Simtion, paroch gr.-or., Vătășan, oficial la „Albina“; Dumitru Câmp^{er}an, arch. consistorial și ț^{er}anii Ilie Bădilă și Ioan Mafteiu; er ca membrii ajutători au contribuit câte 1 fl.: Toma Joandrea, învățător; Iuliu Pipoș, jurist absolut; Nic. Joandrea, Bucur Săvoiu, Iosif Marcu, Ioan Lugoian, George Simtion, Lazar Imb^{er}us, Ioan Pinciu j., Petru Simtion, Nicolau Apolzean, Lazar Vintilă, Lazar Ț^{er}eran, G. Arpășan, N. Căndea, Lazar Popovici, N. Arpășan, N. Avrig^{er}ean, I. S^{er}bu, aproape toți plugari, Aron Lupean, oficial 2 fl., și N. Tălmăcean, 50 cr.

De tot s'au incassat 132 fl. 50 cr.

După acest îmbucurător rezultat presidiul anunță, că lista membrilor ordinari noi va fi promovată adunării generale procsime a Asociațiunii, spre a se pronunța asupra primirii lor și ai provede cu diploma de membri ordinari, și pe cei-ce au s^{er} solvit sub 5 fl. îi declară între aclamările tuturor de membrii ajutători ai despărțământului.

Trecând la propunerile singurate, cuprinse în raportul general, s^{er} primesce abdicarea dlui G. Bogdan-Duică, de membru în comitet fiind acum domiciliat în București și la propunerea dlui Dr. V. Bologa se aclama de membru în comitet dl Dr. E. Cristea. Acesta mulțamește pentru distincțiune și promite a face din parte-și posibilul pentru achitarea datorințelor împreunate cu ea.

Proiectul bugetului pentru anul 1897 se primește cu puțină modificare.

Designarea pers^onelor, cari se rep^{re}sente despărțământul la adunarea generală în Mediaș s'a concretizat comitetului.

Cât pentru designarea locului în trunirii proxime în adunare generală, dl Bologa propune comuna Poplaca, dl Cosma Veștem. Se designeză Veștemul, în considerare, că acolo nu s'a mai ținut nici când adunare generală.

Fixarea timpului se lasă în grija comitetului.

În fine aduce presidiul la cunoștință, că dl Cosma a pus la dispoziția despărțământului 20 exemplare din „Povestile ardelenesci de I. P. Reteganul“, er membri Leontin Simonescu, Dr. Vecerdea și Dr. Cristea 20 exemplare din opul „Higiiena copilului“ de Simeon Stoica, ambele opuri premiate de Asociațiune spre a se împărți între popor. Împărțirea s^{er} încerdințeză dlui D. Câmp^{er}an și I. Gârbacea. Adunarea exprimă donatorilor mulțamită.

După aceste în scurte dar binecump^{en}ite cuvinte mulțamește presidiul tuturor, er mai ales omenilor din popor pentru prezentare și pentru obolul oferit spre un scop salutar și mai pe sus de t^ote românesc. Cu aceste s^{er} încheie ședința.

Partea cea mai mare a publicului s^{er} întrunește în restaurantul „Ardean“, unde membrul Dr. Vasile Bologa expune datele ce le-au putut afla parte în documente, parte în tradiția poporului, privitoare la vitejii eșii din poporul nostru: Moca Filimon din Geogiul de sus și Nicolau Pitirici din Măgina (comitatul Albei inferioare), despre cari s^{er} scie, că au participat și au vitejit în r^{es}b^oiele Austriei contra lui Napoleon I, marele împ^{er}at al Franciei, glorificând cutezanța, și numele Românilor.

Fie ca proxim adunare generală s^{er} satisfacă așteptărilor tuturor.

Daca.

La morm^{en}tul lui Gozsdu.

Budapesta, în 3 Novembre, 1896.

Țiua de prima Novembre este, precum se stie, în fie-care an o ȝi de s^{er}bătoare pentru tinerimea română din Budapesta. În această ȝi obicinesce adică tinerimea a s^{er}ba an de an memoria marelui fundator, prin peregrinarea în corpore la morm^{en}tul lui și prin depunerea unei cununi, spre care scop comitetul fundației pune la dispoziție cele materiale. În fieste care an dovedesce atât tinerimea cât și inteligența un forțe mare interes și însuflețire pentru această s^{er}bare.

În anul acesta am plecat un c^{en}duct de peste 60 universitari români din localitățile societății noastre de lectură, în frunte duceau doi înși prea frumoșă cunună cu o lungă și admirabilă fundă tricoloră. În cea mai frumoșă ordine am sosit la 3 ore d. a. la cripta lui Gozsdu, care se află în cimet^{er}iu principal din capitală. La criptă era deja aduvar un cerc mare al inteligenței române din Budapesta, familiile Cimponeanu, Boldea, Cosmuța, Grama, Oltean, Dumit^{er}ean, Ruha și altele, dnii Georgiades (preotul gr.-or. grecesc), Bogorivici, Orz, Streiu Moțu (Prigor) precum și vre-o câțiva domni funcționari români de post și telegraf. Au lipsit mulți dela această festivitate, cari *quasi ex offo* trebuiau se fie acolo, adică chiar o mare parte a stipendistilor lui Gozsdu. Sunt acestia acei tineri, cari știu s^{er} useze acest beneficiu, dar își uită cu des^{er}v^{er}sire de obligămintele cele morale în prima linie față de fundator, apoi față de neam și limbă. Va fi desigur un lucru nou multora, că un bunișor contingent al stipendistilor acestei fundațiuni nu dovedesce nici un interes față de limba și neamul lor. ba unii merg atât de departe, încât se pun în servițiul foilor magiare de aci, fugând de lumea și societatea românească și făcând servicii dușmanului limbei noastre. Recomand această împregiurare spre binevoit^orea atențiune a celor chemați, a forului ce dispune asupra distribuirei beneficiilor.

În giurul criptei s'au adunat apoi o mulțime mare de magiari, căci ȝiua morților fiind, cimet^{er}iu era plin de public Cripta însăși era împodobită cu flori vii, în giurul lespedei de marmoră dela capul r^{es}pausatului și pe gr^opa însăși erau ghirlande de flori și de iederă.

Imnul habsburgic.

D^omn^e, ț^{er}a ne-o susține
Și pe bunul Împ^{er}at, —
S^{er} ne ducă la m^{ar}ire
De credință inspirat.
Strămoșesca Lui Cor^onă
S'o păzim cu dor ne'nfrânt,
Căci de d^{en}sa s^{or}tea ț^{er}ei
Am legat cu jurământ.

Munca dr^{ep}tă aib'alături
Arma bravelor oștiri,
Iară tu, șciință sacră,
Gândul nostru s^{er}l inspiri.

Spor în t^ote aibă ț^{er}a,
Spor și gloriei cu prisos,
Și pe cer, ca sol de pace,
Ridă s^{or}ele voios.

În unire stă puterea,
Oțeliți și admirați
Lumea t^otă s^{er} ne vedă
Un popor întreg de frați.
Mână 'n mână, fără preget
Ț^{el}ul sânt vom urmări;
Sus Monarchul, sus Imperiul,
Austria nu va pieri!

Drepti și sinceri, tari și mândri,
Soli ai santei datorii,

Vom opune peptul nostru
La străine dușmăni.
Av^{es}nd pururea 'nainte
Vitejiile de ieri,
Aȝi ținem de jertfă gata
Și vi^{es}ță și averi!

Șede-alături cu-Împ^{er}atul
S^oța Lui de traiu și gând,
Un izvor etern de grații,
Ca o stea cu ochiul blând.
„S^{er} trăescă — strigă vesel
Fie-care cetăț^{en} —
Suveran și Suverană
Și tot n^{em}ul Habsburgian!

Imnul național.

(V. Alexandri.)

I.

Trăescă Regele
În pace și onor
De ț^{er}ă iubitor
Șapărător de ț^{er}ă.

Fie domn glorios
Peste noi!
Fie 'n veci norocos
În r^{es}boi!

O D^omn^e S^{an}te!
Ceresce Părinte,

Susține cu-a Ta mână
Cor^onă Română!

II.

Trăescă Patria
Cât s^{or}ele ceresc!
Raiu vesel pământesc
Cu mare falnic nume!

Fie'n veci ferită
De nevoi!
Fie'n veci locuită
De eroi!

O D^omn^e S^{an}te!
Ceresce Părinte,
Întinde-a Ta mână,
Pe Ț^{er}a Română!

Notă: din incidentul înaltei visite a Monarchului nostru Francisc Iosif I. în România în Septembrie a. c., un autor necunoscut a făcut o nouă traducere a imnului Casei noastre domnitore „D^omn^e ține și protege“, (tradus pentru primadată de A. Murășan la anul 1854) pe care cu vi^{es}ă plăcere o reproducem după „Lumea Ilustrată“ Nr. 15 1896, și noi în foia ȝiariului nostru dimpreună cu imnul național al României.

Autorul melodiei Imnului Habsburgic, numit Kaiserlied, este renumitul compozitor Haydn. Regretăm, că nu cunoșcem și pe autorul noiei traduceri.

Compozitorul melodiei imnului național al României este Eduard A. Hübsch.

Festivitatea s'a început prin executarea cântării funebreale: „Adusu-mi am aminte“... a lui Ciprian Porumbescu din partea corului societății „Petru Maior“, care cor stă sub deosebita conducere a studentului în drept Ioan Cădar.

A urmat vorbirea funebă a dlui Nicolae Mănoiu, student în drept și stipendistul fundației.

Corul a cântat apoi dragălașa piesă: „Finită-i calea lui“... de Schubert.

A mai vorbit studentul în filosofie Ilarie Chendi, dîcînd cam următoarele:

Preastimați ascultători!

Fie-mi permis și mie a face puține reflexiuni din incidentul convenirii noastre la mormîntul acestui mare român.

Cunoscem puțini bărbați dela cari a atârnat și atârna dîmna existență a poporului nostru românesc și cari prin fapte mărețe spirituale și fizice s'au făcut vrednici de venerațiunea noastră. La mormîntul unui dintre acești puțini stăm noi astăzi, cu capetele desvîlîte în semn de înaltă pietate, cu inimile palpitînde de iubire și recunoștință. Am venit să depunem modestul nostru tribut omagial la mormîntul acestui binefăcător al nîmului nostru.

Țin de consult a vă de pe scurt sîmă cu acest privilegiu despre însemnătatea binefacerii pentru neam, căci din această însemnătate putem cu ușurință concluda și asupra criteriilor, ce repositului fondator iau servit drept basă la sîmșîrea binefacerii.

Tot ce are o națiune mai prețios este limba, care conservă toate notele caracteristice ale unui neam. Ea conservă individualitatea națională precum și toate moravurile, ea conservă cu un cuvînt toate condițiile de viață ale unui popor.

Este un mare pas înainte pentru un popor, cînd ajunge la acel grad de conștiință, ca sî-și scie prețuî limba sa.

Poporul nostru n'a ajuns tocmai de mult la acest grad de conștiință. Limba noastră și cu ea toate nobilele ei însușiri s'a conservat exclusiv prin o armonică confluare a providenței dumnezeiesci și a geniului limbei materne. Și atît a fost de puternică această ocrotire a celor două suprafirești forțe, încît dulcea noastră limbă a rămas vîecuri de-a rîndul imună, făcînd cerbicos afront tuturor vijeliilor, apărîndu-se cu un puternic instinct în contra tuturor ingredientelor de natură nefastă.

Seminții mari și rîsboinice, cari o dinîră îngrășau pămîntul cu sîngele protopărinților noștri, au apus de mult, numai numele și frînturi de limbă le-a mai rămas ca urmă. Alte le s'au asimilat cu desăvîșire, s'au contopit cu elementele înrudite sau heterogene chiar.

Limba noastră, care în totdeuna a avut dușmani leghion, cum nu găsești pîte exemplu în istoria universală, n'a fost în stare să se ne-o răpescă, sau sî-și supună și-și prin asimilare. Nici forța brutală, nici alte machinațiuni infernale n'au isbutit a ne despoia de limbă.

A venit apoi timpul, cînd instinctul a încetat de a lucra, căci providența a trimis poporului nostru bărbați aleși ca sî-l trezescă și sî-i desvîlce dragostea de nîm și limbă. Și era suprem momentul, căci limba noastră, o dulce și atrăgătoare bucată pentru dușman, ajungea tot mai asaltată, ghiarele ce sî-îngeau în corpul nostru național deveniau tot mai străbătătoare și mai ascuțite prin progresul, numit cultural, ce-l făcea dușmanul nostru. Rîvna lui creștea mereu, și cu ea pericolul pentru noi.

N'auziți și astăzi chiar țipîțul de durere amară ce iese sfîșietor din pepturile milînelor de frați ai noștri?

Nu este acesta însă țipîțul unui muribund, nu d-lor, este vocea titanică a unui popor ce se deșteaptă, dar deșteptîndu-se își vede cu durere unica moșie în flăcări, își vede împrejmuî de dușman strămoșesca limbă. Și acest popor conștient cere acum arme potrivite, arme culturale, spre combaterea dușmanului și cere puteri destoinice pentru dextra manuare a acestor arme.

Între acei bărbați, d-lor, car au adus poporul nostru direct și indirect la atîta con-

știință, socotim cu tot dreptul și pe marele fundator Gozsdu.

Cardinalul scu merit este, că înțelegînd la timpul seu serioșitatea situației în care a ajuns poporul nostru, și a propus de ideală țintă creșterea de apărători ai limbei și ai neamului. Iată, d-lor, cel mai sublim ideal, ce și-l pîte cineva prefige, cel mai înălțător principiu, cea mai sănătîsă politică, de care omul pîte fi conștient și ce-l face demn de venerațiunea unui neam, întreg, iată principalul moment etic al binefacerii lui Gozsdu.

Gozsdu a vîdît neamul nostru plutînd în sîrăcie materială, ce-l ține încîtușat, zădărnîcîndu-i propășirea; a vîdît pe de altă parte „orînduiala cea crudă și nedreptă“, pe nesătîșul și astutul dușman, și — desbrîcîndu-se de ori-ce egoism și inspirat de șoptele generîse sale inimi, — a creat această instituțiune cu scopul de a îngrădi neamul cu apărători.

Îmi vin la acest loc în minte cuvintele bătrînului Mircea, rostite cîtră sultanul Baiazid:

Eu îmi apîr sîrăcia și nevoile și nîmul...

N'avem oști, dară iubirea de moșie e un zid

Care nu se înfîrîză de-a ta faimă Baiazid!

Eminescu, Satira III-a.

De aceleași convingeri a fost nutrită și inima lui Gozsdu, cînd a sîmșîrit faptul fertil, pentru glorificarea căruia astăzi ne am adunat.

Colegi!

Datori suntem cu toții acestui bărbat cu o adîncă recunoștință, datori suntem să înțelegem scopul binefacerii sale și înțelegîndu-l, să tindem a-l ajunge.

Noi suntem și avem sî fim zidul din giurul moșiei, a limbei noastre, și de noi trebuie să se sfîrșîe sdrob toate uneltile care îndreptate în potiva acestei moșii.

E bine sî ne dăm sîma despre acestea la acest loc și în acest moment festiv, și — dîndu-ne sîma, — să depunem aci drept omagiu solemnă noastră făgăduință, că fie care dintre noi va fi un stegar al cauzei, pentru care Gozsdu a clădit mărețul edificiu, fie care un apărător al limbei noastre, al nîmului.

Colegi! Sî promitem cu toții!

Și nemernic fie cine nu-și va ține făgăduința! Și mai nemernic este cel ce nu voesce și nu pîte face această făgăduință!

Festivitatea s'a încheiat cu cîntarea „Cu sîmșii odichnesce Christîse sufletul robului tîu“, de I. Vidu.

Atît cîntările cîr și vorbirile au fost primite cu căldură și fiește care ne am depărtat cu satisfacția și mulțămirea, că ne-am împlinit o frumîsă datorință față de un mare binefăcător al bisericeii și al neamului nostru.

Correspondentul.

Noutăți.

Invitare. Corpul învîțătoresc dela scîlele gr-or. din Sîlîște, cu ocașiunea adunării generale a reuniunii învîțătarilor români gr-or. din districtul Sibîiu, va arangia Sîmbătî în 27 Octobree st. v. o producțiune cu elevii scîlei, și după producțiune petrecere cu joc.

Invitări speciale nu se fac.

Incepîutul la 7 ore p. m. în sala scîlei din loc. Venitul curat ce va resulta din contribuiri benevole, sî împart în părți egale în favorul reuniunii și bibliotecei sus amintitei scîle.

Sîlîște, în 22 Octobree 1896.

Corpul învîțătoresc.

* * *

Constituirea societății de lectură „Ioan Popasu“. Societatea de lectură „Ioan Popasu“ a junimei studiîse dela institutul teologic-pedagogic gr-or. român din Caransebeș are onîre a vî aduce la cunoștință constituirea ei, care s'a efectuat în 5 și 13 Octobree st. v. a. c. s'au ales: preșdînt al societății dl profesor Gherasim Sîrb, vice-preșdînt al societății și preșdînt al comitetului Coriolan Zuiac cl. c. III, notariu I. Valeriu Dabiciu cl. c. III, notariu II. Solomon Balint ped. c. III, bibliotecariu George Băiaș cl. c. II, vice bibliotecar Patriche Rîmneanu ped. c. III, cassariu: Aureliu Sdicu cl. c. II, controlor: Ioan Stan ped. c. III,

redactor al foi „Progresul“: Coriolan Zuiac cl. c. III.

Membrii în comitetul executiv al societății: Aureliu Ciulin și George Treța cl. c. III, Radu Tritea și Ioan Roșca cl. c. II, Michail Costescu și Aureliu Maghețiu cl. c. Petru Hunița ped. c. IV, Mărian Groza ped. c. III, Nicolae Șola ped. c. II și Iosif Jian ped. c. I.

Correspondență particulară

a „Telegrafului Român“.

Sibîiu, 23 Octobree, 1896. *)

Dile de grea cumpînă străbate astăzi poporul nostru și în deosebi credincioșii bisericeii noastre gr-or. în urma asupririlor și prigonirilor necurmate ce le suferim de vîcîri întregi și cari pînă aci n'au încetat.

În asemenea suferințe sîmșim o adevîrată mîngîiere sufletescă și primim un impuls spre rezistență, cînd vedem, că cu toate asupririle, prigonirile și pedecile, ce ni se pun în calea desvîltării și progresului nostru național și bisericesc, poporul nostru nu slăbîsce, ci din contră, prinde nou curagiu și nouă puteri în lupta pentru existență, pentru biserică și națiune.

Una dintre temeliile principale ale existenței noastre naționale-bisericesci este fără îndoială, constituțiunea noastră bisericescă, în ale cărei limite liberale atît de larg poporul nostru credincios își pîte realiza aspirațiunile sale spre progresul religios-moral, cultural și național.

Nu mai cînd vom cumpînî mai de aprîpe rezultatele sau fructele înbelșugate, ce ne a dat constituțiunea noastră bisericescă dela întemeierea sa pînă aci, vom putea judeca, ce salutar și sublim a fost idealul acelor bărbați demni și nemuritori ai bisericeii noastre, cari prin lupte grele și înversunate și prin multe jertfe ne-au eluptat constituțiunea de aci.

De astă dată ni se dă ocașiunea de a ne îndrepta privirile asupra unei părți a arhidiiecei noastre din care suntem obicinuiți a auzi cu deosebire despre lucruri bune și salutare.

E vorba despre protopresbiteratul nostru din Sighîșîra, unde la 17/29 Octobree a. c. s'a ținut sinod protopresbiteral extraordinar.

Necesitatea acestui sinod extra ordinar vine a se atribui împregiurării, că în Februarie a. c., cînd de regulă sî țin sinodele noastre bisericesci anuale, sinodul protopresbiteral ordinar al tractului Sighîșîra nu s'a ținut pentru că nu s'a putut întruni majoritatea recerută de statutul organic, și astfel a trebuit să se amîne pînă la un timp mai potrivit.

De astă dată la dîna sus indicată sinodul protopresbiteral s'a ținut în regulă, și în cele următoare vom da un resumat despre activitatea și lucrările lui.

Sinodul s'a deschis în 17 Octobree a. c. la 11 ore a. m. sub presiul agerului și zelosului protopresbiter D. Moldovan, care de 15 ani conduce acest tract cu mult tact și zel, și cu multă înțeleptiune. Deschiderea a fost precedată de cîntarea noastră bisericescă: „Bine estî cuvîntat Christîse D-șeul nostru“.

Preșdîntul, Dl protopresbiter D. Moldovan, a deschis sinodul prin o cuvîntare clasică, în care cu multă căldură, cu vervă oratorică și cu o esactă cunoștință a arîtat în liniamente mari starea critică, în care se află astăzi poporul nostru drept-credincios, cum interesele noastre atît de periclitare pretînd aci mai mult, ca ori cînd o luptă energică, solidară și intensivă, dela toți fii sei sufletești, — acum cînd adversarii noștri seculari prin legile păgînesci ce au introdus, vor să pună sîcurea la rădîcina aședîmintelor vechi ale bisericeii noastre, — și între aceste aședîminte un loc de frunte îl ocupă instituțiua căsătoriei ca sacrament ne creștînesc și vor să o sguodie prin întroducerea căsătoriei civile.

Pentru a paralisa consecunțele desastuîse ale acestei legi curat păgînesci, elocuentul protopresbiter a apelat la credința ne strîmutată și probată a poporului nostru în aședîmintele creștînesci, la zelul, însuflețirea și energia, ce trebuie să desvîltăm în aceste

grele vîmî și să ne înarmăm cu pavîda iubirei și frățietății, care singure ne pot duce la liman prin valurile agitate ale timpului de aci. Nu pot trece cu vederea marcantele cuvînte cu cari dl preșdînt a confirmat adevîrul și valoarea ideilor, ce le-a espus D-sa cînd s'a provocat la cuvîntele Mîntuitoriului nostru Iisus Christos: „Nîme nu va fi în stare a strica Casa lui Dumneșeu, căci Casa Lui sîntă este“.

Și într'adevîr zadarnice vor fi toate încercările adversarilor noștri, de a dărîma instituțiuni, cari de seculi și-au probat trînicia și valoarea lor. Aceste tentative se vor frînge de credința și virtutea neîmfrîntă a poporului nostru, cu care și-a conservat și în trecut religia și naționalitatea sa.

Acastă cuvîntare, elocuentă ascultată cu viu interes, a fost primă, cu aplauze sgomîtoșe din partea numîroșilor membri sinodali, printre cari cu multă plăcere și bucurie am putut remarca și membri esteri, și anume pe Dnii Zach. Boiu, și Dr. Nicolau Olariu, cari acum ca și de altă dată, n'au cruțat nici timp, nici sacrificii pentru a ne onora cu prezența și a ne pune la dispozițiune cunoștințele și experiențele cele bogate, ce și le-au cîștigat prin o lungă și spornică activitate pe terenul vieții noastre constituționale-bisericesci.

După ce s'a aședat entusiasmul ce l'a produs cuvîntul de deschidere, s'a procedat la pertractarea obiectelor puse la ordinea acestui sinod.

Conform programei compusă din 10 puncte espuse în literile de convocare, s'au cetit prin notariul sinodului D-l Zacharia Ganea trei rezoluțiuni consistoriale relative la întregirea scaunului protopopesc, la activitatea sinodului din anul trecut și la întregirea sau constituirea comitetului protopresbiteral din acest protopopiat. Aceste rezoluțiuni consistoriale au fost luate cu plăcere la cunoștință.

Obiectul, care a provocat o discuțiune mai viuă și mai interesantă a fost Nr. 5 din programă: Comunicarea ordinului consistorial relativ la rugarea sinodului parochial din Crișiu cu filiile Closterf și Mesendorf pentru descorporarea lor dela protopresbiteratul Cohalmului și încorporarea lor la tractul protopresbiterat al Sighîșîrei.

Maioritatea sinodului a pledat cu argumente temeinice pentru încorporarea numitelor comune bisericesci la ppresbiteratul Sighîșîrei, anume s'au relevat motive administrative. Comunele aceste sunt în centrul ppresbiteratului Sighîșîrei, ele atît în privințe administrative politice, justiție, economice, graviteză spre Sighîșîra ca un centru natural pentru ele, ăr cu Cohalmul nu au puncte de atingere, ba e învederat inconvenientul ce sî observă din această nenaturală legătură organică a acestor comune bisericesci cu ppresbiteratul Cohalmului. Astfel ppresbiterul acestui din urmă tract trebuie să trecă prin tractul protopresbiterat al Sighîșîrei ca să ajungă la dîsele comune, cari au o situațiune insulară. — Cu drept cuvînt au accentuat oratorii angajați la discuțiunea acestor rugări, că dorința parochienilor din numitele comune nu numai că este legitimă, dar e și spriginită de interese vitale, cari reclamă încorporarea lor la ppresbiteratul Sighîșîrei.

Printre membri. cari au participat la discuțiune remarcăm pe dl Zach. Boiu, Dr. Nic. Olariu, dl protopop și preșdînt sinodal D. Moldovan, pe D. Nic. Doctor, I. Hîrtîgă, I. Vătășan și Zach. Ganea. Unul dintre membrii sinodali din ore care diferență și pentru tradițiune, că nu a reclamat în terminul prescriș, a frînt o lance slabă pentru a obține legămînt organic, care însă s'a dovedit a fi cu totul nenatural și necorespundîtor intereselor vitale ale acestor parochieni.

Sinodul apreciînd motivele aduse pentru încorporarea comunelor în cestiune la ppresbiteratul Sighîșîrei a decis unanim, ca această rugare să fie recomandată Ven. Consistoriu arch. spre adoptare, presupunînd ca reson justificat, că această și sinodul ppresbiterat al Cohalmului, în interesul esactei administrațiuni, o va cere.

(Va urma.)

Nr. 6598 Plen. [159] 1—3

CONCURS.

Pentru conferirea stipendiilor și ajutoarelor, ce sunt a se vota pe anul 1897 din **fundatiunea „Andronic”**.

I. Pentru învățacei de ori și ce meserie.

II. Pentru sodali, cari s’au eliberat în decursul anului 1896.

III. Pentru sodali, cari petrecând cel puțin 6 ani consecutivi la meseria lor, au dat dovezi despre dexteritatea și hărnicia lor pentru a deveni mǎiestrii, prin acēsta se escrie concurs pe lēngă următōrele condițiuni:

Toți cari voesc a concura la stipendii și ajutōre au sē producā în general:

1. Carte de botez;
2. Atestat comunal despre averea proprie și a pǎrinților;
3. Atestat familiar dela parochul locului despre familia pǎrinților concurentului, și fiind și acesta cǎsătorit, și despre familia dēnsului; în atestat are sē se indice și aceea, cā în familie cāți copii sunt minorenii, cāți frecuentēză șcōla și cāți se mai aflā la vre-o meserie?
4. Concurenții pot fi numai *romāni greco-orientali nǎscuți în archidieceșă*.

I. *Invēțaceii:*

- a) cā au împlinit anul al 12-lea al etǎții;
- b) cā au cercetat cu succes bun, cel puțin șcōla poporală;
- c) cā au încheiat contract cu mǎiestrul și cā contractul s’a înregistrat în condicta autorității industriale (la pretor ori magistrat). Contractul este a se alătura la concurs în original sau copie autentică.

II. *Sodalii.*

a) cā au terminat periodul de învățatură în decursul anului 1896, ceea ce vor dovedi prin atestatul autorității industriale (§. 67 art. de lege XVII din anul 1884);

b) cā au purtare bună și fac sporiu mulțamitoriu în meserie; acēsta o vor dovedi prin atestatul mǎiestrului, eventual cu cartea de lucru;

c) sē arate prin atestat dela mǎiestru, ce cunoscință de limbă mai au;

d) aparținēnd eventual ca membrii la vre-o reuniune de meseriași, sē o dovedescā acēsta prin atestatul dela respectiva reuniune.

III. *Sodalii, cari sunt în condițiuni de a deveni mǎiestrii.*

- a) sē aibă certificatul de mǎiestru;
- b) sē fie lucrat cel puțin 6 ani consecutivi ca calfe, ceea-ce vor dovedi cu atestatele dela mǎiestrii, la cari au lucrat, eventual cu cartea de lucru;
- c) în cerere sē arete anume, unde voesc a se aședea ca mǎiestrii, ce felu de mijlōce în bani mai au, pentru a-și începe meseria pe socotēla lor? În fine pot produce și alte documente recomandātore.

Dela toți concurenții de ori și ce categorie se recere, *ca cererile sē fie scrise și subscrise cu mǎna lor proprie și adresate Consistoriului archidieceșan greco-oriental în Sibiu*, sē le înainteze aici cel mai târziu până la **31 Decembrie 1896 stilul vechiu**.

Cererile înainteate după acest termen nu se vor lua în considerare.

Sibiu, din ședința plenară a consistoriului archidieceșan, ținută la 9/21 Octobrie 1896.

Dr. II. Pușcariu,
archim. vicariu arhiepiscopesc.

Dr. Elie Cristea,
secretariu.

Nr. 327/896 [149] 3—3

CONCURS.

Pentru întregirea posturilor învățatōresci din comunele mai jos se escrie concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare în „Tel. Român”.

1. Almășel, cu salariu anual: a) în bani 150 fl. repartizați în popor; b) 64 cară de lemne evaluate cu 76 fl. 80 cr.; c) venitele cantorale 34 fl.; d) cuartir în edificiul șcōlei și grădină de legumi și un ajutoriu

dela stat de 39 fl. 20 cr., care laolaltă fac suma de 300 fl.

2. Gialacuta cu filia Căbesci, cu salariu anual 300 fl. și adecă: a) în bani repartizați în popor 100 fl.; b) în naturale 100 mēsuru cucuruz = 140 fl.; c) venitele cantorale 30 fl.; d) lemne de foc 3 stângini = 30 fl. cuartir în edificiul șcōlei și grădină de legumi.

3. Micănesci, cu salariu anual de 300 fl. și adecă: a) în bani 200 fl. repartizați în popor; b) 80 cară de lemne în preț de 80 fl.; c) venitele cantorale computeate în 20 fl.; d) cuartir liber în edificiul șcōlei, și e) grădină de legumi.

4. Tērnava, cu salariu anual de 300 fl. și anume: a) în bani din repartizi 100 fl.; b) în naturale 100 mēsuru cucuruz = 140 fl.; c) venitele cantorale 30 fl.; d) lemne de foc 3 stângini = 30 fl.; e) cuartir în edificiul șcōlei și grădină pentru legumi.

Dela reflectanții la aceste posturi sē recere, sē se prezenteze până la alegere în

vr’o Duminecă ori sērbătōre la biserica din comuna, la care a concurat, spre a-și arēta dexteritatea în cāntările bisericesci și pentru luarea de informațiuni mai detaiate despre starea șcōlei și modul de plătire al salariului.

Invēțatoriul ales la vr’una din aceste șcōle e datoriu se țină și prelegerile în șcōla de repetiție împreună cu instruirea în cāntările bisericesci, va fi obligat a cānta Dumineca și sērbătōrea în strană avēnd a conduce cu școlarii și cāntările liturgice în biserică.

Doritorii de a ocupa vr’unul din aceste posturi au sē-și aștērnǎ suplicele lor concursuale instruite conform normelor din vigōre la subsemnatul oficiu protopresbital până la termenul susindicat.

Ilia, la 18 Septembrie 1896.

Oficiul protopresbital gr.-or. al Iliei, în conțelegere cu comitetele parohiale.

Avram P. Pēcariu,
protopresbiter.

Turnătoria de clopote și de metal a lui

Antoniou Novotny

in Timișōra — Fabrică

se recomandă spre pregătirea clopotelor nouē, precum la turnarea de nou a clopotelor stricate, mai departe spre facerea de clopote întregi armonioșe, pe lângă garanță pe mai mulți ani, provēdute cu adiuțări de fer bătut, construite spre ale întōrce cu ușurință în ori ce parte, îndată ce clopotele sunt bătute de o lătore prin ceea-ce sunt mântuite de cēpare.



Cu deosebire recomand

clopote patentate găurite

de mine inventate și mai de multe ori premiate, cari au un ton mai intensiv, mai limpede, mai plăcut și cu vibrarea mai voluminoșă decât clopoțele turnate după sistemul vechiu, așa, cā un **clopot patentat cu 300 kg. este egal în tonul unui clopot de 400 kg. făcut după sistemul vechiu**. Mai departe se recomandă spre facerea **seacnelor de fer bătut, de sine stătător**, — spre **preadiustarea clopotelor vechi cu adiuțare de fer bătut**, — ca și spre turnarea de **tōce de metal**. Clopote în greutate de 300 kg. și mai jos se aflā totdeuna gata în magazin.

[11] 36—48

Preț-curanturi ilustrate sē trimit la cerere gratuit și franco.

Mersul trenurilor pe liniile orientale ale căii ferate de stat r. u. valabil din 1 Octobrie 1896.

Budapesta — Predeal											Budapesta — Arad — Teiuș											
Tren de per-sone	Tren accelera-t	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren accelera-t		Tren de per-sone	Tren accelera-t	Tren de per-sone	Tren accelera-t	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren accelera-t	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren accelera-t	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone			
10.—	8.05	—	8.05	2.—	pl. Viena	sos.	1.55	1.55	1.55	7.20	6.20	—	—	10.—	8.05	—	pl. Viena	sos.	6.20	7.20		
8.30	2.15	3.15	5.45	9.15	↓ Budapesta	↑	5.45	7.40	7.—	1.50	6.20	—	—	8.05	1.55	10.—	↓ Budapesta	↑	7.20	1.10		
11.21	4.16	6.52	9.02	11.12	↓ Szolnok	↑	2.24	5.31	3.37	11.44	3.35	—	—	10.56	3.49	1.—	↓ Szolnok	↑	4.14	11.19		
1.33	5.48	—	11.33	12.47	↓ P. Ladány	↑	12.03	3.56	1.19	10.03	1.34	—	—	—	3.55	6.52	6.05	sos. Arad	sos.	11.20	8.18	
3.42	7.08	—	1.43	2.11	sos. Oradea-mare	pl.	—	2.37	11.04	8.43	11.32	—	—	2.30	4.30	7.02	6.30	pl. Arad	sos.	10.50	8.08	
3.58	7.15	—	2.06	2.18	pl. Oradea-mare	sos.	—	2.30	10.44	8.38	11.17	—	—	2.44	—	—	—	—	—	—	—	
4.38	7.43	—	3.03	2.50	↓ Mező Telegd	↑	—	2.01	10.07	8.11	10.42	—	—	3.14	4.42	—	6.41	↓ Glogovaț	↑	10.38	—	
5.20	8.18	—	3.45	3.26	↓ Rév	↑	—	1.34	9.30	7.46	10.08	—	—	3.31	5.04	—	7.01	↓ Györök	↑	10.14	—	
5.43	—	Tren micst	4.06	—	↓ Bratca	↑	Tren micst	—	9.10	—	9.50	—	—	3.58	5.15	—	7.12	↓ Pauliș	↑	10.—	—	
6.32	9.07	2.52	4.53	4.17	↓ Ciucia	↑	5.48	12.52	8.32	7.08	9.19	—	—	4.30	5.33	7.46	7.28	↓ Radna-Lipova	↑	9.46	7.29	
7.16	9.37	3.51	5.32	4.50	↓ Huiedin	↑	4.59	12.20	7.54	6.39	8.37	—	—	4.50	5.57	—	7.51	↓ Conop	↑	9.15	—	
8.07	—	5.05	6.24	—	↓ Ghirbău	↑	3.18	—	6.54	—	7.37	—	—	5.40	6.13	—	8.07	↓ Bêrzava	↑	9.15	—	
8.34	10.37	6.14	6.59	5.55	sos. Cluș	pl.	2.23	11.01	6.13	5.23	7.—	—	—	—	6.58	8.48	8.47	8.15	↓ Soborșin	↑	9.15	—
8.49	11.10	—	8.40	6.11	pl. Cluș	sos.	—	10.45	5.24	4.35	6.45	—	—	—	7.27	9.07	9.16	7.41	↓ Zam	↑	9.15	—
9.06	11.27	—	9.09	6.27	↓ Apahida	↑	—	—	5.02	4.14	6.27	—	—	—	9.06	10.18	11.11	7.16	↓ Gurasada	↑	9.15	—
10.12	12.30	—	10.40	7.27	↓ Ghiriș	↑	—	9.24	3.47	3.01	5.18	—	—	—	9.52	10.37	11.36	7.06	↓ Ilia	↑	9.15	—
10.42	12.57	—	11.25	7.50	↓ Cucurdea	↑	—	8.54	3.06	2.25	4.43	—	—	—	10.16	—	11.57	6.43	↓ Branicica	↑	9.15	—
11.01	1.09	—	11.49	—	↓ Ujóra	↑	—	—	2.49	2.08	4.27	—	—	—	10.40	—	12.19	6.20	↓ Deva	↑	9.15	—
11.09	1.16	—	11.59	—	↓ Vințu-de-sus	↑	—	—	2.41	2.—	4.20	—	—	—	11.01	11.18	12.32	6.05	↓ Simeria (Piski)	↑	9.15	—
11.31	1.36	—	12.29	8.17	↓ Aiud	↑	—	8.23	2.17	1.38	3.59	—	—	—	11.30	11.40	1.05	5.19	↓ Orăștia	↑	9.15	—
11.48	1.54	—	12.55	8.33	sos. Teiuș	pl.	—	8.06	1.55	1.17	3.33	—	—	—	—	—	—	4.55	↓ Șibot	↑	9.15	—
12.05	—	—	1.30	8.38	pl. Teiuș	sos.	—	7.59	1.29	—	3.06	—	—	—	—	—	—	4.34	↓ Vințu de jos	↑	9.15	—
12.33	—	—	2.08	—	↓ Crăciunel	↑	—	—	12.55	—	2.40	—	—	—	—	—	—	4.17	↓ Alba-Iulia	↑	9.15	—
12.47	—	—	2.27	9.09	↓ Blaș	↑	—	7.30	12.40	—	2.26	—	—	—	—	—	—	3.43	↓ Teiuș	pl.	9.15	—
1.18	—	—	3.11	9.29	↓ Micăsasa	↑	—	7.09	12.01	—	1.54	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1.34	—	—	3.31	9.42	sos. Copșa-mică	pl.	—	6.56	11.41	—	1.35	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
2.13	—	—	3.46	9.44	pl. Copșa-mică	sos.	—	6.54	11.14	—	1.01	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
2.32	—	—	4.08	9.59	↓ Mediaș	↑	—	6.41	10.55	—	12.45	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
3.04	—	—	4.45	10.22	↓ Elisabetopole	↑	—	6.20	10.21	—	12.16	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
3.40	—	—	5.27	10.51	↓ Sighișōra	↑	—	5.53	9.42	—	11.40	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
4.03	—	—	6.12	11.12	↓ Hașfalău	↑	—	5.33	9.13	—	11.17	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
5.34	—	—	7.59	12.26	↓ Homorod	↑	—	4.27	7.45	—	10.03	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
6.12	—	—	8.37	12.58	↓ Ágostonfalva	↑	—	3.53	7.02	—	9.25	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
6.41	—	—	9.07	1.15	↓ Apața	↑	—	3.37	6.36	—	9.01	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
7.16	—	—	9.40	1.34	↓ Feldioara	↑	—	3.16	5.58	—	8.28	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
8.—	—	—	10.25	2.09	sos. Brașov	pl.	—	2.45	5.08	—	7.48	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	2.19	pl. Brașov	sos.	—	7.01	2.18	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	3.01	↓ Timiș	↑	—	6.39	1.42	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	3.31	↓ Predeal	↑	—	5.11	1.12	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	9.30	sos. București	pl.	—	—	8.35	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Budapesta — Arad — Teiuș										
Tren de per-sone	Tren accelera-t	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren accelera-t		Tren de per-sone	Tren accelera-t	Tren de per-sone	Tren accelera-t	Tren de per-sone
—	—	10.—	8.05	—	pl. Viena	sos.	6.20	7.20	—	—
—	—	8.05	1.55	10.—	↓ Budapesta	↑	7.20	1.10	6.10	—
—	—	10.56	3.49	1.—	↓ Szolnok	↑	4.14	11.19	2.49	—
—	—	—	3.55	6.52	sos. Arad	pl.	11.20	8.18	9.35	—
—	2.30	4.30	7.02	6.30	pl. Arad	sos.	10.50	8.08	8.55	6.54
—	2.44	—	—	—	↓ Glogovaț	↑	10.38	—	8.43	6.41
—	3.14	4.42	—	6.41	↓ Györök	↑	10.14	—	8.18	6.12
—	3.31	5.04	—	7.01	↓ Pauliș	↑	10.—	—	8.05	5.56
—	3.58	5.15	—	7.12	↓ Radna-Lipova	↑	9.46	7.29	7.52	5.40
—	4.30	5.33	7.46	7.28	↓ Conop	↑	9.15	—	7.22	5.02
—	4.50	5.57	—	7.51	↓ Bêrzava	↑	9.15	—	7.05	4.44
—	5.40	6.13	—	8.07	↓ Soborșin	↑	8.15	6.34	6.25	3.35
—	—	6.58	8.48	8.47	↓ Zam	↑	7.41	6.08	5.50	—
—	—	7.27	9.07	9.16	↓ Gurasada	↑	7.16	—	5.23	—
—	—	7.53	—	9.12	↓ Ilia	↑	7.06	5.45	5.13	—
—	—	8.08	9.31	9.58	↓ Branicica	↑	6.43	—	4.49	—
—	—	8.26	—	10.16	↓ Deva	↑	6.20	5.19	4.25	10.52
—	—	8.52	9.57	10.42	↓ Simeria (Piski)	↑	6.05	5.07	4.10	10.35
—	—	9.06	10.18	11.11	↓ Orăștia	↑	5.19	4.39	3.31	9.51
—	—	9.52	10.37	11.36	↓ Șibot	↑	4.55	—	3.10	9.27
—	—	10.16	—	11.57	↓ Vințu de jos	↑	4.34	—	2.49	9.03
—	—	10.40	—	12.19	↓ Alba-Iulia	↑	4.17	3.57	2.28	8.47
—	—	11.01	11.18	12.32	sos. Teiuș	pl.	3.43	3.33	2.—	8.11

Budapesta, gara de vest — Orșova — Verciorova										
Orient. Espres	Tren de per-sone	Tren accelera-t	Tren de per-sone	Tren accelera-t		Tren de per-sone	Tren accelera-t	Orient. Espres	Tren de per-sone	Tren de per-sone
8.36	11.—	9.05	9.35	4.—	pl. Viena	sos.	5.50	—	7.20	6.45
Vineri	—	—	—	—	↓ Budapesta	↑	6.45	10.25	2.10	1.25
1.30	8.30	2.30	7.—	10.40	sos. Timișōra	sos.	9.25	—	9.01	7.50
6.39	5.31	8.02	5.49	8.14	pl. Timișōra	pl.	8.09	7.14	8.55	7.42
6.47	—	8.10	7.15	3.10	↓ Caransebeș	↑	5.15	4.15	—	5.37
—	—	10.29	10.32	—	↓ Băile Herculane	↑	2.37	—	4.40	3.27
11.05	—	12.30	1.09	6.58	↓ Verciorova	↑	12.50	—	3.40	2.18
11.45	—	1.20	2.39	7.35	Bucuresci	—	11.25	—	7.—	5.50
10.55	—	11.40	6.25	—	—	—	—	—	—	—

Cucerdea — Oșorheiu — Reg. săs.										
	Tren de per-sone	Tren accelera-t	Tren de per-sone	Tren accelera-t		Tren de per-sone	Tren accelera-t	Tren de per-sone	Tren accelera-t	Tren de per-sone
—	2.30	8.10	3.11	10.59	↓ Cucerdea	↑	7.45	2.36	8.31	12.42
—	3.19	8.51	3.52	11.40	↓ Ludoș	↑	7.07	1.58	7.43	11.54
—	5.12	10.27	5.26	1.14	↓ Oșorheiu	↑	5.34	12.25	5.50	9.54
—	5.40	10.42	5.36	—	↓ Reghinul-săs.	↑	—	9.20	5.04	9.35
—	7.14	12.16	7.14	—	—	—	—	7.54	3.30	8.05

Notă: Oările însemnate în stēnga stațiunilor sunt a se ceti din sus în jos, cele însemnate în drēpta de jos în sus. Numerele cele grase însemnă orela de nopțe.